

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Markéty Wildové a soudkyň JUDr. Blanky Bendové a Mgr. Kateřiny Sedlákové ve věci

žalobce: **Jozef K.**, narozený xxx
bytem xxx, xxx
zastoupený advokátem JUDr. Mgr. Josefem Kopřivou
sídlem Vodičkova 709, 110 00 Praha 1

proti
žalované: **Česká republika - Ministerstvo financí**, IČO 00006947
sídlem Letenská 525/15, 118 00 Praha 1

pro zaplacení 85 000 Kč s příslušenstvím

k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 14. dubna 2021, č. j. 24 C 68/2020-60 ve spojení s doplňujícím rozsudkem ze dne 19. května 2021, č. j. 24 C 68/2020-64

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně **se** v zamítavých výrocích o věci samé **mění** tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci 48 750 Kč s 10 % úrokem z prodlení z této částky od 21. 3. 2020 do zaplacení, to vše do 15 dnů od právní moci rozsudku, jinak **se** v těchto výrocích **potvrzuje**.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení před soudem I. stupně částku 18 456 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku k rukám jeho advokáta.
- III. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 8 228 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku k rukám jeho advokáta.

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Vápeníková

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud I. stupně uložil žalované povinnost zaplatit žalobci částku 19 500 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,25 % ročně z této částky od 21. 3. 2020 do zaplacení, to vše do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok I.), zamítl žalobu o zaplacení částky 65 500 Kč s úrokem z prodlení z této částky ve výši 8,25 % ročně od 21. 3. 2020 do zaplacení (výrok II.) a uložil žalované povinnost zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 18 456 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám jeho advokáta (výrok III.). Doplnujícím rozsudkem uložil žalované povinnost zaplatit žalobci úrok z prodlení ve výši 1,75 % ročně z částky 19 500 Kč od 21. 3. 2020 do zaplacení, to vše do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok I.), zamítl žalobu o zaplacení úroku z prodlení ve výši 1,75 % ročně z částky 65 500 Kč od 21. 3. 2020 do zaplacení (výrok II.) a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o tomto doplňujícím rozsudku (výrok III.).
2. Takto rozhodl o žalobě, jíž se žalobce domáhal zaplacení částky 85 000 Kč s příslušenstvím jako náhrady za nemajetkovou újmu způsobenou nepřiměřenou délkou řízení vedeného Ředitelstvím služby cizinecké policie, náměstka policejního prezidenta pro vnější službu a Městského soudu v Praze. V tomto řízení bylo rozhodováno o žádosti žalobce o poskytnutí služebního příjmu za nařízenou práci přesčas v roce 2011 a 2012, řízení bylo zahájeno dne 22. 5. 2014, rozhodnutím služebního funkcionáře ze dne 31. 10. 2014, č. 3020/2014 byla žádost zamítnuta, odvolání žalobce bylo rozhodnutím ze dne 27. 4. 2016, č. j. PPR35371-11/ČJ-2014-990131 zamítnuto. Následné řízení u soudu bylo zahájeno 3. 5. 2016, rozsudkem ze dne 25. 9. 2019 bylo žalobě vyhověno, napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc vrácena služebnímu funkcionáři k dalšímu řízení. Řízení dosud nebylo skončeno, nicméně žalobce již pocíťoval újmu vzniklými průtahy v řízení. Žádal odškodnění za dobu od 22. 5. 2014 do 20. 9. 2019 s tím, že řízení pro něj mělo velký význam s ohledem na to, že se jednalo o peněžní nároky s příslušenstvím.
3. Žalovaná navrhla konstatování porušení práva, tuto satisfakci považovala za dostačující s tím, že řízení mělo pro žalobce nízký význam, bylo složité s ohledem na velké množství podaných žádostí. Žalobce se domáhal proplacení výkonu služby přesčas způsobem, který zákon neupravuje, bylo třeba vyhodnotit rozsáhlý podkladový materiál, z jakých důvodů a za jakých podmínek byla služba přesčas vykonávána, řízení mělo pro žalobce nízký význam, když pravidelně pobíral služební příjem.
4. Soud I. stupně vycházel z nesporných tvrzení účastníků ohledně průběhu posuzovaných řízení, který podrobně popsal v odst. 5 odůvodnění rozsudku, a dospěl k závěru, že řízení bylo u orgánu cizinecké policie zahájeno 22. 5. 2014, zamítavé rozhodnutí bylo po získání podkladových materiálů vydáno 31. 10. 2014, žalobce podal proti tomuto rozhodnutí odvolání dne 19. 11. 2014, 4. 12. 2014 bylo odvolání postoupeno odvolacímu orgánu a 27. 4. 2016 bylo rozhodnutím prvního náměstka policejního prezidia odvolání zamítnuto. Dne 3. 5. 2016 podal žalobce správní žalobu, o níž soud rozhodl rozsudkem z 25. 9. 2019. Žalobce 23. 2. 2016 uplatnil opatření proti nečinnosti, které ministr vnitra 29. 3. 2016 shledal důvodným a vydal příkaz k učinění opatření proti nečinnosti. V rámci projednání věci před soudem žalobce uplatnil dne 2. 5. 2019 stížnost na průtahy v řízení, přičemž jeho stížnost byla vyhodnocena jako důvodná. Konečné rozhodnutí bylo odvolacím orgánem cizinecké policie vydáno 4. 8. 2020, kdy bylo žalobci vyhověno co do odměny za 134 přesčasových hodin a přiznána mzda 19 240 Kč a úroky z každé dílčí dlužné částky. Řízení před orgány cizinecké policie tak trvalo od 22. 5. 2014 do 27. 4. 2016, tj. 2 roky, navazující řízení před správním soudem pak od 3. 5. 2016 do 25. 9. 2019, tj. 3 roky a 3 měsíce a řízení následně bylo skončeno až vyhověním žalobcově žádosti dne 4. 8. 2000, tj. po 6 letech a 2 měsících.
5. Po právní stránce věc posoudil dle § 13 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (dále jen „OdpŠk“), podle kterého je nesprávným úředním postupem také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Vycházel dále z nálezu Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 570/20 a na něj navazujícího rozsudku velkého senátu Nejvyššího soudu sp. zn. 31 Cdo

2402/2020, dle něhož při posuzování nároků na náhradu nemajetkové újmy způsobené nepřiměřenou délkou správních řízení není rozhodné, zda řízení spadají do věcné působnosti čl. 6 odst. 1 Úmluvy, ale zda se jedná o správní řízení, jehož předmětem je základní právo nebo svoboda, neboť u nich vyplývá právo na jejich přiměřenou délku z čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Soud I. stupně vycházel z toho, že v daném případě se jednalo o řízení, jehož předmětem byl nárok na mzdu za práci přesčas, jednalo se tak o řízení, u něhož je újma žalobce presumována.

6. Soud I. stupně shledal délku daného řízení 6 let a 2 měsíce nepřiměřenou ve smyslu § 13 odst. 1 OdpŠk, vycházel přitom z toho, že ve správním řízení bylo třeba dodržet lhůty stanovené ust. § 71 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, tj. bez zbytečného odkladu nejpozději do 30, resp. 60 dnů. Řízení před správním orgánem tak mohlo trvat s přihlédnutím k odvolacím lhůtám a předáním spisu cca 6 měsíců a před soudem pak 6 měsíců a následné správní řízení po zrušení rozhodnutí správním soudem pak opět s přihlédnutím k předání spisu celkem 4 měsíce. Pro celé řízení tak shledal přiměřenou délku 1 rok a 4 měsíce. Při určení výše odškodnění přihlížel ke kritériím stanoveným v § 31a odst. 3 OdpŠk. Vyšel ze základní částky 15 000 Kč za každý rok řízení, za prvé dva roky v poloviční výši, požadovaných 20 000 Kč nepovažoval na místě s tím, že nešlo o řízení o osobním stavu ani o trestní řízení, které by mělo zásadním způsobem dopad na život žalobce, skutečnost, že šlo o mzdový nárok, za důvod pro zvýšení základní částky nepovažoval. Vycházel dále z toho, že žalobce svůj nárok omezil na dobu od 22. 5. 2014 do 20. 9. 2019, tedy celkem 5 let a 4 měsíce, základní částku tak stanovil ve výši 65 000 Kč. Tuto částku dále v souladu s § 31a odst. 3 OdpŠk modifikoval, snížil o 20 % pro složitost s ohledem na velké množství projednávaných žádostí a s ohledem na to, že věc byla projednána před dvěma stupni správního orgánu a dále před soudem, zvýšil o 20 % s ohledem na nečinnost správního soudu po dobu tří let. S poukazem na malý význam tohoto řízení pro žalobce částku dále snížil o 70 %, vycházel přitom z toho, že toto řízení nemělo žádný zásadní dopad do osobní či majetkové sféry žalobce, jednalo se o příplatky k jinak řádně poskytované mzdě, žalobci byla za práci přesčas v rozsahu 134 hodin v průběhu dvou let přiznána částka 19 240 Kč (144 Kč za hodinu), řízení tak mělo pro žalobce minimální význam. Poukázal přitom na to, že žalobci byly přiznány úroky z prodlení z jednotlivých částek, což samo o sobě představovalo jistou satisfakci za čekání na dlužnou mzdu. Za odpovídající odškodnění tak považoval 19 500 Kč včetně požadovaného úroku z prodlení v celkové výši 10 % ročně ve spojení s doplňujícím rozsudkem s odkazem na § 15 OdpŠk, § 1970 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „o. z.“), a nařízení vlády č. 351/2013 Sb. a ve zbylém rozsahu žalobu zamítl.
7. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto dle § 142 odst. 3 zák. č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, (dále jen „o. s. ř.“), soud I. stupně vycházel z toho, že výše plnění závisela na úvaze soudu. Přiznal žalobci náhradu nákladů za soudní poplatek 2 000 Kč a náklady právního zastoupení za 4 úkony právní služby po 3 100 Kč dle § 9 odst. 4 písm. a/ vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (dále jen „AT“), paušální náhradu hotových výdajů 4 x po 300 Kč dle § 13 odst. 3 AT včetně 21 % DPH ve výši 2 856 Kč, celkem 18 456 Kč.
8. Proti tomuto rozsudku i doplňujícímu rozsudku (zamítavým výrokům ad II.) podal žalobce včasné blanketové odvolání, které následně doplnil. Poukázal na obdobná řízení vedená před Obvodním soudem pro Prahu 1, kde byla základní částka stanovena obdobným způsobem, dále však již nebyla snižována. Nesouhlasil tak s celkovým snížením základní částky o 70 %, v této části vytýkal soudu I. stupně nesprávné právní posouzení. Ke snížení o 20 % z důvodu složitosti věci namítal, že dle ustálené judikatury není podstatné, zda průtahy měly subjektivní či objektivní charakter, nečinnost orgánů státu nelze přičítat k tíži žalobce, snížení pro velký počet projednávaných žádostí tak nebylo na místě. Poukázal přitom na to, že kdyby služební funkcionář postupoval v souladu se zákonem a mzdu za práci přesčas mu přiznal, nemuselo k daným řízením dojít. Poukázal přitom na to, že otázky nařízení služby přesčas podle § 54 zákona o služebním poměru a s tím souvisejících mzdových nároků byly již v judikatuře Nejvyššího správního soudu ustáleny, nicméně služební funkcionáři ještě dlouhé roky odmítali tyto nároky proplatit a vedli tak zbytečné soudní spory.

Řízení za složité nepovažoval, když jeho předmětem bylo pouze zjistit množství odsloužených hodin a zda byla služba nařízena v důležitém zájmu služby či nikoliv. Souhlasil se zvýšením o 20 % z důvodu nečinnosti Městského soudu v Praze, poukázal však na to, že s ohledem na snížení pro složitost, byl tento postup relativizován. Nesouhlasil se snížením pro nízký význam řízení, vytýkal soudu I. stupně, že nezohlednil, že kromě hrubé částky 19 240 Kč mu byly přiznány také úroky z prodlení za 10 let, celkem mu tak bylo přiznáno 31 629 Kč, což odpovídá průměrné hrubé mzdě v České republice, nebylo ani zohledněno, že tato částka měla jinou hodnotu v roce 2011 a 2012 a jinou dnes. Pro žalobce se nejednalo o marginální částku, mohl ji použít k úhradě běžných výdajů. Poukázal na to, že se jednalo o pracovně právní (služební) spor se zaměstnavatelem, přičemž pracovněprávní spory jsou obecně považovány za řízení se zvýšeným významem, jednalo se o mzdu za 132 hodin přesčasů v hodnotě několika desítek tisíc Kč, význam řízení tak měl být hodnocen minimálně jako standardní. Žádal, aby odvolací soud rozsudek v napadených výrocích změnil a žalobě v celém rozsahu vyhověl.

9. V doplnění odvolání žalobce poukázal na rozhodnutí odvolacího soudu v obdobné věci sp. zn. 53 Co 179/2021.
10. Žalovaná se k odvolání písemně nevyjádřila.
11. U odvolacího jednání žalobce setrval na svém stanovisku, žalovaná uvedla, že částka 19 500 Kč s úroky z prodlení z této částky již byla žalobci vyplacena, namítala snížený význam daného řízení pro žalobce.
12. Odvolací soud ve smyslu ust. § 212 a § 212a odst. 1 a 5 o. s. ř. přezkoumal napadený rozsudek i řízení, které předcházelo jeho vydání, a odvolání žalobce shledal částečně důvodným.
13. K upřesnění skutkových zjištění doplnil dokazování ve smyslu § 213 a § 213a o. s. ř. rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 25. 9. 2019, č. j. 3 Ad 9/2016-47, kterým bylo rozhodnuto o žalobě proti rozhodnutí prvního náměstka policejního prezidenta ve věcech služebního poměru, jímž bylo rozhodnuto o žádosti žalobce o poskytnutí služebního příjmu za službu přesčas. Z odůvodnění rozsudku vyplývá, že se jednalo o práci přesčas v rozsahu 120 hodin v celkem 23 dnech v době od února 2011 do září 2012, předmětem sporu bylo posouzení, zda se jednalo o práci přesčas zohledněnou ve služebním příjmu dle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, zda byly naplněny předpoklady tohoto ustanovení pro nařízení takové práce přesčas. Městský soud odkázal na výklad ust. § 54 zákona o služebním příjmu, jak byl postupně judikaturou učiněn, poukázal současně na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 1. 2018 a 27. 9. 2018, v nichž byly pregnantně rozlišeny konkrétní důvody, kdy a jak posuzovat nařízení práce přesčas.
14. Podle § 13 odst. 1 OdpŠk stát odpovídá za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Nesprávným úředním postupem je také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Nestanoví-li zákon pro provedení úkonu nebo vydání rozhodnutí žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě. Podle odst. 2 tohoto ustanovení právo na náhradu škody má ten, jemuž byla nesprávným úředním postupem způsobena škoda.
15. Podle § 31a odst. 3 OdpŠk v případech, kdy nemajetková újma vznikla nesprávným úředním postupem podle § 13 odst. 1 věty druhé a třetí nebo § 22 odst. 1 věty druhé a třetí, přihlédně se při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění rovněž ke konkrétním okolnostem případu, zejména k
 - a) celkové délce řízení,
 - b) složitosti řízení,
 - c) jednání poškozeného, kterým přispěl k průtahům v řízení, a k tomu, zda využil dostupných prostředků způsobily odstranit průtahy v řízení,
 - d) postupu orgánů veřejné moci během řízení a

e) významu předmětu řízení pro poškozeného.

16. Soud I. stupně se správně v souladu s judikaturou Nejvyššího soudu zabýval předpoklady odpovědnosti státu za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem, správně určil délku posuzovaného řízení 6 let a 2 měsíce, s ohledem na zjištěné okolnosti správně posoudil jednotlivá kritéria a délku daného řízení shledal nepřiměřenou vyžadující finanční odškodnění žalobce.
17. S ohledem na žalobou vymezený úsek řízení, za které žalobce odškodnění požadoval, správně určil základní částku 65 000 Kč. Odvolací soud shodně s ním shledal částku 15 000 Kč za každý rok řízení (za prvé dva roky v poloviční výši) za odpovídající, vycházel přitom z konstantní judikatury, dle níž je vyšší základní částka přiznávána v případech extrémně dlouhých řízení, přesahujících patnáct či dvacet let (srov. např. náleží Ústavního soudu ze dne 7. 4. 2015, sp. zn. I. ÚS 1599/13, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 5. 2014, sp. zn. 30 Cdo 1252/2014). O takový případ se v dané věci nejednalo.
18. Odvolací soud se ztotožnil i s modifikací této částky pro složitost, kterou odvolací soud spatřoval především ve skutkové složitosti (bylo třeba zjistit, za jakých podmínek a z jakého konkrétního důvodu byly jednotlivé hodiny práce přesčas žalobci nařízeny, jednalo se přitom o 120 hodin v celkem 23 dnech) i právní složitosti (judikatura se ohledně posuzování jednotlivých důvodů během let postupně vyvíjela, jak vyplývá z odůvodnění rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 3 Ad 9/2016-47, kdy teprve v roce 2018 byly rozsudky Nejvyššího správního soudu podrobně rozebrány jednotlivé důvody pro nařízení práce přesčas), soud I. stupně rovněž správně při hodnocení tohoto kritéria poukázal na to, že řízení probíhalo před dvěma stupni ve správním řízení a dále před správním soudem.
19. Odvolací soud se ztotožnil i s potřebou navýšení o 20 % z důvodu postupu orgánů veřejné moci během řízení, kdy byla zjištěna významná období nečinnosti, zejména před správním soudem cca 3 roky, ale v rádech měsíců i před správním orgánem.
20. V této souvislosti shledal na místě zohlednit aktivitu žalobce v řízení, kdy se 2x (v řízení správním i v řízení soudním) domáhal ukončení nečinnosti a se svým požadavkem byl úspěšný, žalobce tak přispěl ke zkrácení doby řízení, z tohoto důvodu odvolací soud shledal na místě další navýšení o 5 %.
21. Odvolací soud dále shledal důvodnou námitku žalobce ohledně posuzování kritéria významu řízení. Soud I. stupně správně přihlížel k částce, která byla v posuzovaném řízení tzv. ve hře, žalobce však důvodně namítal, že mělo být zohledněno i příslušenství pohledávky, tedy nikoliv jen hrubý příjem za přesčasové hodiny, ale i příslušenství (úroky z prodlení, náklady řízení), nejednalo se tak o částku bagatelní. Soud I. stupně dále dostatečně nezohlednil, že se jednalo o spor vyplývající ze služebního poměru, tedy spor obdobný sporu pracovní právnímu, u něhož je obecně presumován zvýšený význam. Za této situace tedy odvolací soud nepovažoval za aplikovatelnou judikaturu Nejvyššího soudu, dle níž by zásadně výše odškodnění neměla převyšovat částku, která byla předmětem posuzovaného řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. 10. 2012, sp. zn. 30 Cdo 3412/2011). Vycházel přitom z toho, že judikatura dále dovodila, že takový postup není na místě, pokud je dán důvod k mimořádnému zvýšení na základě kritérií § 31a odst. 3 OdpŠk, např. v případě pracovní právního sporu (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 5. 5. 2020, sp. zn. 30 Cdo 1300/2019), jako tomu bylo v daném případě. S ohledem na nikterak významnou částku, která byla celkem předmětem sporu v posuzovaném řízení (cca 35 000 Kč), však odvolací soud neshledal důvody k dalšímu navýšení odškodnění z důvodu významu řízení, byť by jinak dané řízení bylo možno považovat za řízení s obecně vyšším významem.
22. Výše uvedenými závěry se odvolací soud zásadně neodchýlil od rozhodnutí zdejšího soudu č. j. 53 Co 179/2021-64, na které poukazoval žalobce.
23. Celkem tak za odpovídající částku odškodnění shledal 68 250 Kč, po odečtení již přiznané částky 19 500 Kč tedy přiznal žalobci dalších 48 750 Kč včetně požadovaného příslušenství. Soud

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Vápeníková

I. stupně správně stanovil okamžik prodlení žalované v souladu s § 15 odst. 2 OdpŠk, správně stanovil rovněž výši úroku z prodlení dle § 2 nařízení vlády č. 351/2013 Sb.

24. Odvolací soud tedy změnil zamítavé výroky rozsudku a doplňujícího rozsudku o věci samé dle § 220 odst. 1 písm. b/ o. s. ř. ohledně částky 48 750 Kč s příslušenstvím a ve zbylém rozsahu je jako věcně správné potvrdil dle § 219 o. s. ř.
25. Vzhledem k tomu, že žalobce byl co do základu nároku úspěšný, byla mu přiznána náhrada nákladů řízení před soudy obou stupňů v plném rozsahu dle § 142 odst. 1 o. s. ř. Žalobci vznikly před soudem I. stupně náklady řízení v celkové výši 18 456 Kč, ohledně jejich výpočtu odvolací soud pro stručnost plně odkazuje na podrobné odůvodnění napadeného rozsudku (odst. 12). O náhradě nákladů odvolacího řízení bylo rozhodnuto dle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř., v tomto stádiu řízení žalobci vznikly náklady za právní zastoupení za odvolání a účast u odvolacího jednání 2 x po 3 100 Kč dle § 7 a § 11 odst. 1 písm. d/ a g/ AT, paušální náhradu hotových výdajů 2 x po 300 Kč dle § 13 odst. 1 a 4 AT a v souladu s § 137 odst. 3 o. s. ř. 21 % DPH ve výši 1 428 Kč, celkem 8 228 Kč. Pokud žalobce požadoval náhradu za 3 úkony právní služby, nepovažoval odvolací soud doplnění odvolání, v němž žalobce pouze odkázal na rozsudek v obdobné věci, za úkon právní služby, za který by advokátovi příslušela odměna.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **není** dovolání přípustné (§ 238 odst. 1 písm. c/ o. s. ř.)

Praha 13. ledna 2022

JUDr. Markéta Wildová v. r.
předsedkyně senátu